

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref

Vår ref

Dato

14/6949

16.01.15

Norges forskningsråd – Tildelingsbrev 2015

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2015 i Prop. 1 S (2014-2015), Innst. 12 S (2014-2015), Innst. 2 S (2014-2015) Tillegg 1 og Stortingets budsjettvedtak av 11. desember 2014.

Gjennom dette tildelingsbrevet gir Nærings- og fiskeridepartementet rammer og føringer til Norges forskningsråd for forvaltning av midler over kap. 920 post 50 for 2015. Nærings- og fiskeridepartementet viser til tildelingsbrev til Forskningsrådet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement.

Kapittel- og poststruktur er i 2015 endret som følge av endringene i departementsstruktur fra 1.01.2014. Kap. 920 post 50 omfatter tidligere kap. 920 post 50 Tilskudd, post 51 Tilskudd marin forskning, post 52 Basisbevilgning primærnæringsinstitutter, og deler av tidligere kap. 928 Marin forskning og utvikling post 74 Tilskudd marin bioteknologi mv. Det konstitusjonelle ansvaret for tilskuddet over kap. 920 post 50 er delt mellom fiskeriministeren og næringsministeren.

I 2015 økes bevilgningene til Forskningsrådet over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett (kap. 920 post 50) med totalt 168,6 mill. kroner, til en samlet bevilgning på om lag 2,06 milliard kroner.

For 2015 er bevilgningene til Norges forskningsråd over Nærings- og fiskeridepartementets

budsjett, kap. 920 post 50, fordelt som følger:

Formål	Nærings- ministeren	Fiskeri- ministeren	(i 1000 kroner)
			Totalt
Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	994 000	271 943	1 265 943
Tilskudd til institutter og annen infrastruktur	443 350	134 270	577 620
Tilskudd til kommersialisering og nettverkstiltak	165 850	4 000	169 850
Tilskudd til andre tiltak	42 500	0	42 500
Sum	1 645 700	410 213	2 055 913

Det er gjort mindre justeringer i fordelingen av midlene i forhold til Prop. 1 S (2014-2015).

2. MÅL FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

MRS-mål

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Forskningsrådets virksomhet fra 2015:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgiving

Det vises til Prop. 1 S (2014-2015) og tildelingsbrev 2015 fra Kunnskapsdepartementet til Norges forskningsråd for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt målene regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd fra 2015.

Systemet for styring av Forskningsrådet vil utvikles videre i 2015. 2015 er således et overgangår til et nytt MRS-system fra 2016, og det vil arbeides videre med utvikling av strategiske områder og styringsparametre/indikatorer i det nye MRS-systemet. For 2015 videreføres derfor det foreliggende rapporteringssystemet for Nærings- og fiskeridepartementets tildelinger til Forskningsrådet, jf. vedlegg 1.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra NFD

Den overordnede målsettingen med Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til Forskningsrådet over kap. 920, post 50 er at midlene skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Bevilgningen til Norges forskningsråd skal bidra til å innfri dette målet. NFDs bevilgninger til Forskningsrådet retter seg derfor i hovedsak mot Forskningsrådets mål om økt verdiskaping i næringslivet. Departementet har også bevilgninger som skal bidra til målet om et velfungerende forskningssystem og målet om å møte store samfunnsutfordringer. I årsrapporten for 2015

vil vi derfor følge opp Forskningsrådet på disse tre målene. I tillegg vil vi følge opp Forskningsrådets måloppnåelse på målet god rådgiving.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2015

Kap. 920 post 50 Norges forskningsråd

Departementet har en generell forventning om at Forskningsrådet følger opp føringene som ligger i regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning for budsjettåret 2015, herunder at det foretas en vektlegging av de innsatsområdene som er spesifisert under hver av langtidsplanens seks langsiktige prioriteringer.

Innenfor de programmer og områder der det er relevant, forventer Nærings- og fiskeridepartementet at Forskningsrådet vektlegger miljøeffekter og bærekraft ved ny teknologi og nye løsninger gjennom sin prosjektseleksjon.

3.1 Forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om å møte store samfunnsutfordringer tildeles totalt 1 265,9 mrd. kroner til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid er fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Forskningsprogrammer	897 750	263 757	1 161 507
<i>Generelle virkemidler</i>	548 600		
Brukerstyrt innovasjonsarena	523 600		523 600
Nærings-ph.d.	25 000		25 000
<i>Tematiske virkemidler</i>	349 150	263 757	
Maritim og offshore	135 100	2 900	138 000
Gassmaks	4 000		4 000
BIONÆR	3 550	40 300	43 850
Store programmer	197 600	150 930	348 530
Havet og kysten		55 600	55 600
Øvrige programmer	8 900	14 027 ¹	22 927
Internasjonalt forskningssamarbeid	96 250	8 186	104 436

¹ I tillegg til øvrige marine programmer omfatter beløpet bevilgninger til administrative tiltak.

Sum forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	994 000	271 943	1 265 943
---	----------------	----------------	------------------

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene enn det som her fremgår vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.1.1 Forskningsprogrammer – generelle virkemidler

3.1.1.1 Brukerstyrt innovasjonsarena

Nærings- og fiskeridepartementet er opptatt av at BIA bidrar til å legge et bredt grunnlag for fremtidig verdiskaping både på kort og lengre sikt, og at formålet om innovasjonsfremmende, næringsrettede og ambisiøse forskningsaktiviteter i bredden av norsk næringsliv understøttes på best mulig måte.

Departementet legger til grunn at Forskningsrådet, gjennom samspill mellom BIA og øvrige tematiske programmer, gir tilsagn til de prosjektene som best ivaretar overnevnte.

Departementet er opptatt av programmets utvikling når det gjelder stønadens utløsende effekter når det gjelder innovasjon, verdiskaping og samfunnsøkonomisk lønnsomhet, tilfanget av nye søkere samt deltagelse av mer forskningsintensive små- og mellomstore bedrifter.

3.1.2 Forskningsprogrammer - tematiske virkemidler

3.1.2.1 Marin forskning

Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til marin forskning gjennom Norges forskningsråd skal bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget for økt matproduksjon fra fiskeri- og havbruk, for bedre og ny utnyttelse av marine ressurser og kunnskap for bærekraftig forvaltning av ressursene. Dette omfatter bl.a. kunnskap om sunn og trygg sjømat, samt helsemessige effekter av sjømaten. I tillegg omfatter det kunnskap for å styrke lønnsomheten og konkurranseevnen, kunnskap om betydningen av miljø og klimaendringer for sjømatproduksjon, fiskeri og havbruksnæringen og hvordan næringene må tilpasse seg.

Nærmere omtale av prioriterte forskningsområder i 2015

Bevilgningen til marin forskning (BIONÆR, Havet og kysten og øvrige marine programmer) styrkes med 15 mill. kroner i 2015 for å øke kunnskapsgrunnlaget for å videreutvikle en bærekraftig sjømatnæring, inkludert å styrke teknologiutvikling og internasjonalt samarbeid.

Det skal særlig legges vekt på forskning som kan bidra til å løse de miljømessige utfordringene i havbruksnæringen, som lakselus og rømming. Det skal legges vekt på kunnskap for å forebygge, begrense og bekjempe sykdom i havbruk og redusere produksjonstapet. Arbeidet med å utvikle nye driftsformer og teknologiske løsninger skal

styrkes. Det skal legges vekt på å stimulere teknologi- og kompetanseutveksling mellom offshore, maritim sektor og havbruksnæringen.

Miljø og klimaendringer, økt bestandsutbredelse og større aktivitet langs kysten medfører et større behov for forståelse og kvantifisering av endringene i økosystemene, blant annet som grunnlag for forvaltning og utvikling av sjømatnæringene. Det skal også legges vekt på å styrke kunnskapsgrunnlaget for hvordan næringene kan tilpasse seg endrede rammebetingelser.

Forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene skal fortsatt vektlegges.

Bevilgninger til marin bioteknologi/marin bioprospektering er fra 2015 samlet på kap 920 post 50. Departementet vil videreføre tilskuddet til Mabit (Program for marin bioteknologi i Nord-Norge) på 6 millioner kroner gjennom Forskningsrådet.

Nærings- og fiskeridepartementet legger for øvrig til grunn at Norges forskningsråd viderefører de prioriterte satsingsområdene og programmene fra 2014, med den fullmakt som gis i pkt. 3.6.

3.1.2.2 Maritim sektor

Avsetningene til Forskningsrådet innenfor maritim sektor skal bidra til å utvikle framtidens innovative og miljøvennlige løsninger med fokus på krevende miljøvennlige operasjoner, herunder operasjoner i nordområdene, miljøvennlig energiutnyttelse, avansert transport og logistikk, og internasjonalisering.

3.1.2.3 Gassmaks

Avsetningen til Gassmaks skal bidra til utvikling av ny kunnskap og teknologiutvikling for økt innenlands verdiskaping på grunnlag av gassressursene. Departementet understreker betydningen av å øke næringslivets deltakelse i programmet. Tildelingen til programmet er for 2015 redusert med 11 mill. kroner. Det vises til tidligere og kommende dialog mht. håndtering av dette kuttet.

Bevilgningen til Gassmaks, Maroff og Bionær er for 2015 redusert med til sammen 22,61 mill. kroner. Bevilgningnivået til de øvrige programmene videreføres på om lag det samme nivå som i 2014.

3.2 Internasjonalt forskningssamarbeid

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet tildeles totalt 96,25 mill. kroner til internasjonalt forskningssamarbeid over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

3.2.1 Føringer og aktivitetskrav som gjelder for tilskuddet

Det internasjonale forskningssamarbeidet skal prioriteres. Forskningsrådet bes om å følge opp mål og implementere tiltak relatert til næringsrelevant forskning og innovasjon, som fremkommer i regjeringens strategi for Norges samarbeid med EU i Horisont 2020 og ERA. I 2015 skal Forskningsrådet i første rekke legge vekt på å videreutvikle og styrke

forskningssamarbeidet med Europa. Forskningsrådet skal videre arbeide målrettet for å styrke det næringsrettede forskningssamarbeidet på bilateralt nivå med land utenfor EU som er av særlig strategisk betydning for Norge. Primært gjelder dette USA/Canada, men også Brasil, India, Japan, Kina og Russland. Innenfor marint forskningssamarbeid er også Chile et relevant land å samarbeide med.

Forskningsrådet bes avsette hensiktsmessige beløp til EU-relaterte samarbeidsprogrammer som bl.a. JPI (Joint Programming Initiative) og JTI (Joint Technology Initiative). JPI Oceans er et viktig tiltak for å styrke det langsiktige forsknings- og utviklingsarbeidet om marin og maritim forskning i Europa, hvor Norge har en viktig rolle. Forskningsrådet skal følge opp JPI Oceans, inkludert sekretariatets behov, og det skal øremerkes inntil 3,5 mill. kroner til dette arbeidet. I tillegg styrkes Forskningsrådets rammer blant annet for å styrke norsk deltakelse i JPI Oceans' aktiviteter.

Ettersom internasjonale aktiviteter i betydelig grad forutsettes håndtert som en integrert del av de tematiske programmer, der det er samsvar mellom programmenes mål og de internasjonale aktivitetene, bes Forskningsrådet også i årets budsjett rapporteringer opplyse om hvordan finansieringen er håndtert i ulike programmer.

Bevilgningene til COST på 400 000 kroner overføres fra 2015 fra Nærings- og fiskeridepartementet kap. 920 post 50 til Kunnskapsdepartementet kap. 285 post 53. Bevilgningsnivået til øvrige programmer videreføres på om lag på samme nivå som i 2014. Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i bevilgningsnivået til disse programmene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.3 Institutter og annen infrastruktur

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 577,62 mill. kroner til institutter og annen infrastruktur over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til institutter og annen infrastruktur er fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Basisbevilgning til teknisk-industrielle institutter	340 750		340 750
Basisbevilgning til primærnæringsinstitutter ²		107 250	107 250
Strategiske instituttbevilgninger ³		26 020	26 020
Strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte	34 600		34 600

² I 2014 tildelt over kap. 920 post 52.

³ I 2014 tildelt over kap. 920 post 52.

Nukleær virksomhet og andre infrastrukturtiltak	68 000	1 000	69 000
Sum institutter og annen infrastruktur	443 350	134 270	577 620

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse formålene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.3.1 Teknisk- industrielle institutter

Nærings- og fiskeridepartementet er arenadepartement for de teknisk-industrielle instituttene. Hovedformålet med basisbevilgningen til disse instituttene er å bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, slik at de videreutvikles som gode og relevante leverandører av anvendt forskning til næringsliv, offentlig forvaltning og samfunnet for øvrig.

Den resultatbaserte delen av bevilgningen til de teknisk-industrielle institutter tildeles etter indikatorer for kvalitet, relevans, internasjonalisering og samarbeid med universiteter og høyskoler. I tråd med dette videreføres ordningen med 10 % omfordeling av grunnbevilgningene som en hovedregel på den teknisk-industrielle arenaen. Av økningen på 19,3 mill. kroner i tildelingen til basisbevilgning, skal ca 10,6 millioner kroner anvendes til en generell priskompensasjon for hvert enkelt institutt. 10% av det prisjusterte 2013-beløpet sammen med resterende vekst på 8,7 millioner, legges i omfordelingspotten. Dermed blir omfordelingspotten noe større en 10 % i 2015.

Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Forskningsrådet ivaretar sitt strategiske ansvar for de teknisk-industrielle instituttene, og bidrar til at de videreutvikler sin rolle som nasjonale kompetansesentre for næringslivsrelevant forskning i Norge.

Forskningsrådet skal rapportere om resultater for de teknisk-industrielle instituttene i tråd med retningslinjene for basisfinansieringsordningen.

3.3.2 Basisbevilgning og annen institusjonsstøtte til primærnæringsinstitutter

Bevilgningen går til basisfinansiering av Nofima AS, Sintef Fiskeri- og havbruk og Veterinærinstituttet.

Den statlige basisbevilgningen skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og skal stimulere instituttene vitenskapelige kvalitet, internasjonalisering og samarbeid.

Den statlige basisfinansieringen av primærnæringsinstituttene består av grunnbevilgning og strategiske bevilgninger. Grunnbevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del. I 2015 skal 2,5 pst. av eksisterende grunnbevilgning omfordeles etter oppnådde resultat.

Vi viser for øvrig til fastsatte retningslinjer for de strategiske instituttsatsingene på primærnæringsareanaen.

3.3.3 Strategiske instituttbevilgninger

Nærings- og fiskeridepartementet legger til grunn at Norges forskningsråd fortsatt tildeler midler til strategiske instituttsatsinger i Havforskningsinstituttet og NIFES. Midlene skal benyttes til kunnskaps- og kompetanseoppbygging på områder av strategisk betydning.

3.3.4 Strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte

Denne posten omfatter departementets tildeling til SIMULA Research Laboratory (11 mill kroner) og bidrag til de Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) der miljøprofilen er mest eksplisitt (10 millioner kroner).

Når det gjelder bruken av midlene til Strategiske universitetsprogrammer (SUP) vil dette bli avklart på et senere tidspunkt.

3.3.4.1 Nukleær virksomhet

Det avsettes totalt 59 mill. kroner til nukleær virksomhet i 2015, der 50 mill. kroner går til Halden-prosjektet, 1 mill. kroner til Euratoms avfallshåndterings- og strålevernprosjekter og 8 mill. kroner til KLDRA Himdalen. Dette inkluderer driftskostnader knyttet til avfall fra uranrenseanlegget.

Når det gjelder 45,15 mill. kroner til IFEs nukleære virksomhet på Kjeller, ble den f.o.m. 2014 lagt inn som en del av basisfinansieringen til IFE. Nærings- og fiskeridepartementet legger mao. ingen føringer for IFE mht. hva disse midlene skal brukes til innenfor IFEs virksomhet.

Det forutsettes at Mox-forskningen ved Halden-prosjektet drives i henhold til Innst. S. nr. 126 (1998-1999) hvor forskning på og testing av Mox-brensel utelukkende skal foretas i den hensikt å bedre sikkerheten ved bruk av denne type brensel.

Bevilgningen til IFE gis under forutsetning av at IFE i 2014 har avsatt 3 mill. kroner til en stiftelse som skal bidra til finansiering av dekommisjonering av de nukleære anleggene IFE er ansvarlige for. NFD vil selv sikre at dette pålegget blir fulgt opp av IFE.

3.3.4.2 Andre infrastrukturtiltak

Når det gjelder øvrige infrastrukturtiltak økes støtten til Teknologirådet i 2015 med 1 mill. kroner til totalt 9 mill. kroner, slik at rådet kan følge opp anbefalingene i gjennomført evaluering av rådet. Støtten til Norges Teknisk Vitenskapsakademi holdes på samme nivå som i 2014, på 1 mill. kroner.

3.4 Kommersialisering og nettverkstiltak

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 169,85 mill. kroner til kommersialisering og nettverkstiltak over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til kommersialisering og nettverkstiltak er fordelt som følger, jf. Prop. 1 S (2014-2015) NFD:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Kommersialisering av forskningsresultater	151 750	4 000	155 750
Virkemidler for regional FoU og innovasjon	14 100		14 100
Sum kommersialisering og nettverkstiltak	165 850	4000	169 850

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.4.1 Kommersialisering av forskningsresultater

Hovedmålet for programmet Forny2020 er å bidra til økt verdiskaping ved å legge til rette for at forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner kan bli brakt ut i markedet. Programmet skal bidra til nye bedrifter og skape vekst i bedrifter som er etablert på grunnlag av offentlig finansierte forskning, ved å selektere og gi støtte til prosjekter med høy antatt samfunnsøkonomisk avkastning. Programmet skal videre stimulere til et profesjonelt, effektivt og spesialisert kommersialiseringsapparat tilknyttet offentlig finansierte forskningsmiljøer. Forskningsrådet skal raskere avklare prosjektenes markeds- og vekstpotensial. Slik vil man også raskere kunne avslutte prosjekter uten tilstrekkelig verdiskapings potensial.

Departementet legger til grunn at Forskningsrådet arbeider med å utvikle konkrete styringsparametre med indikatorer og resultatmål i tråd med de overordnede målene for programmet. Det er fra 2014 blitt innført en ordning med lokal prosjektstøtte. Forskningsrådet bes i rapporteringen for 2015 om å gi en vurdering av erfaringene med denne ordningen. Videre bes Forskningsrådet vie samarbeidet med Innovasjon Norge særlig oppmerksomhet, for slik å oppnå best effekt av de aktuelle kommersialiseringsvirkemidlene.

3.5 Andre tiltak

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 42,5 mill. kroner til andre tiltak over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til andre tiltak er fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Kompetansebygging	9 500	0	9 500
Administrative støttetiltak	33 000	0	33 000
Sum andre tiltak	42500	0	42 500

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.5.1 Kompetansebygging

Departementet viderefører bevilgningene til tiltak for å styrke kunnskapsgrunnet på områdene reiselivspolitik og arbeidslivspolitik i 2015.

Det er gitt følgende øremerkinger fra Nærings- og fiskeridepartementets bevilgning i 2015:

- Kunnskapsgrunnet for reiselivspolitikken – 4 mill. kroner
- Arbeidslivsforskning (VAM) – 1,5 mill. kroner.

Midlene knyttet til kunnskapsgrunnet for reiselivspolitikken skal disponeres til forskning som reiselivsnæringen kan dra nytte av og samarbeide om. Departementet legger vekt på at forskningsprosjektene er brukerstyrte, og at tildelingen skal bidra til økt samarbeid og nettverksbygging i den næringsrettede reiselivsforskningen.

Departementet bidrar videre til forskning om arbeidsliv gjennom programmet VAM (Velferd, Arbeidsliv og Migrasjon) med 1,5 mill. kroner i 2015.

Mht. eventuell støtte til nytt program for forskning om forskning og innovasjon, så vil dette bli avklart på et senere tidspunkt. Nærings- og fiskeridepartementet vil komme nærmere tilbake til Forskningsrådet mht. dette.

3.5.2 Administrative støttetiltak

Midlene skal gå til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen, informasjonstiltak, forskningsdokumentasjon med mer.

3.6 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Forskningsrådet gis, i tråd med de overordnede målsettingene for departementets tildeling, mulighet til å omfordele midler mellom de generelle virkemidlene og de tematiske virkemidlene som Nærings- og fiskeridepartementet finansierer. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller for svak kvalitet i søknadsrundene. Dersom det legges opp til større endringer i fordelingen mellom de aktuelle virkemidlene skal dette avklares med departementet i forkant. Departementene og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

4. SEKTOROVERGRIPENDE FØRINGER

Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter at Forskningsrådet følger følgende føringer som ikke er knyttet direkte til MRS-systemet og oppfølging og konkrete budsjettbevilgninger. Departementet ber om en kvalitativ vurdering av og rapportering på hvordan de sektorovergrepene, omtalt under, er håndtert i 2015.

4.1.1 Samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser, er det viktig både med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom Forskningsrådet og andre relevante virkemiddelaktører. Forskningsrådet er, sammen med Innovasjon Norge og SIVA, en viktig aktør i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst og utvikling i norsk næringsliv. Samarbeidet mellom

Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet skal resultere i tre tydelige og samkjørte aktører, der ulike virkemidler utfyller hverandre og fremstår på en helhetlig måte. Samarbeidet skal ta høyde for forskjellene i virksomhetenes egenart. Det legges vekt på at de ulike aktørene utformer omforente strategier der det er hensiktsmessig.

Samarbeidet om kommersialisering av forskningsresultater fra offentlig finansiert forskning skal utvikles med sikte på enda bedre utnyttelse av resultater fra forskning. Departementet vil også understreke at utviklingen i EU medfører et behov for tett samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene. Nærings- og fiskeridepartementet vil understreke betydningen av at Forskningsrådet særlig samarbeider med Innovasjon Norge, bl.a. på områder knyttet til internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid. Samarbeidet mellom Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd om Invest in Norway-funksjonen, som ble opprettet i 2013, skal videreføres i 2015.

Romvirksomhet er også et viktig virkemiddel for forskning og teknologiutvikling, jf. Meld. St. 32 (2012-2013) *Mellom himmel og jord: Norsk romvirksomhet for næring og nytte*. Forskningsrådet skal derfor samarbeide med Norsk Romsenter der dette er hensiktsmessig.

Standarder er av stor betydning for verdiskaping og omstilling i næringslivet, og er viktig for innovasjon gjennom spredning av beste praksis på en rekke områder. Standard Norge bidrar til å opprettholde en nasjonal infrastruktur for standardiseringsarbeid i Norge. Betydningen av standarder er bl.a. løftet frem i Horisont2020, hvor standarder er et kriterium som blir vektlagt ved fordeling av forskningsmidler i programmet. Det er det ønskelig at Forskningsrådet har kjennskap til standardiseringssystemet. Forskningsrådet bør derfor ha dialog med Standard Norge om standardiseringsprosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, blant annet om muligheten for at flere forskere kan delta i standardiseringsprosesser.

4.1.2 Innovasjonsfremmende offentlige anskaffelser

Det offentliges store innkjøpsmakt kan legge grunnlaget for innovasjon i mange næringer samtidig offentlig sektor effektiviseres og innbyggerne får bedre tjenester. Der dette er relevant, bør Forskningsrådet derfor se innretningen av offentlige innkjøp i sammenheng med aktuelle FOU-virkemidler.

4.1.3 Miljø, miljøteknologi og bærekraft

Nærings- og fiskeridepartementet ber Forskningsrådet ha fortsatt stor oppmerksomhet på miljø og miljøteknologi og bærekraftige løsninger og ber Forskningsrådet rapportere særskilt på (årsrapport) tildelinger til dette feltet. Departementet ber Forskningsrådet ha fokus på og prioritere miljøvennlig teknologiutvikling- og løsninger i sin tildeling av midler.

4.1.4 Kvinner som målgruppe

Departementet ber Forskningsrådet arbeide for at kjønnsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Forskningsrådet.

4.1.5 OECD-prosjektet ”The Future of the Ocean Economy”

Nærings- og fiskeridepartementet bidrar sammen med OED og KD med finansiering av OECD-prosjektet ”The Future of the Ocean Economy”. Forskningsrådet er gitt i oppdrag å følge opp prosjektet i OECD. Sintef Fiskeri og havbruk er av OECD tildelt sekretariatsrollen i prosjektet, men vil kun få dekket deler av sine kostnader ved dette oppdraget. Innenfor tildelingsbrevets ramme bes Forskningsrådet dekke 300 000 kroner av Sintefs kostnader ved prosjektet, under forutsetning av at Sintef kobler inn andre relevante norske miljøer i arbeidet. Av disse skal 150 000 kroner tas over kap 920, post 50 næringsministerens ramme og de resterende 150 000 kroner over kap 920, post 50 fiskeriministerens ramme.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Forskningsrådet skal legge vekt på presis rapportering sett i forhold til innholdet i dette brevet, og sørge for å varsle departementet snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå eller tidsfrister ikke kan overholdes. Den skriftlige rapporteringen skal suppleres med muntlig orientering om utviklingen i prosjektporteføljen på ulike møter. Det vises til krav til rapportering knyttet til måloppnåelse og disponering av bevilgninger i vedlegg 1.

5.1 Styringsparametre og rapporteringskrav

Det foreliggende rapporteringssystemet for Nærings- og fiskeridepartementets tildelinger til Forskningsrådet følger i vedlegg 1, hvor en oversikt over rapportering på styringsparametre med indikatorer knyttet til delmålene er angitt. Disse er identiske med rapporteringskravene og styringsparameterne for 2014, og legges til grunn for måloppnåelse innenfor postene som fremgår av Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S (2014-2015), jf. pkt. 3 ovenfor. Disse styringsparametrene er knyttet til budsjettildeling for de enkelte programmer og virkemidler og følger disposisjonen i Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S. (2014-2015):

- Beskrivende om støtten (bevilgning/tildeling, antall prosjekter og annet)
- Utløsende effekt blant mottakerne (herunder prosjektenes finansieringskilder)
- Målbare resultater (vitenskapelige resultater, patenter, lisenser og annet)
- Kunnskapsspredning gjennom samspill (antall doktorgrader med næringsrelevans, andel internasjonale prosjekter og annet).

Forskningsrådet bes om å rapportere på styringsparametrene med indikatorer i Forskningsrådets årsrapport. Rapportering på styringsparametrene og indikatorer som beskrevet over vil være et viktig tillegg til en utfyllende kvalitativ vurdering av bruken av midlene sett i forhold til de mål og delmål som er beskrevet under punkt 2 ovenfor. De marine midlene bes omtalt spesifikt, og det bes om at det rapporteres på indikatorer i vedlegget, spesifikt for marin forskning der dette er relevant. Departementet ber også Forskningsrådet vurdere utviklingen de siste årene på de ulike målene. Departementet gjør oppmerksom på at det vil kunne være særskilte rapporteringskrav beskrevet under de ulike virkemidlene.

5.2 Risikovurderinger

Rapporteringene til departementet anses som en del av de løpende risikovurderinger som gjøres i Forskningsrådet, og som departementet bør orienteres om ved uakseptabel risiko

knyttet til bruk av midler. Risikovurderinger, og styring på bakgrunn av dette, skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll i Forskningsrådet:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse.
- Hvilken risiko som kan aksepteres. Her skal det også sies noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

I årsrapporten og styrings- og budsjettmøter skal Forskningsrådet redegjøre for risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

5.3 Oversikt over leveranser

Vi viser til nye krav til årsrapport og årsregnskap som er tatt inn i Bestemmelsene om økonomistyring i staten fra 1. januar 2014. Disse bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2014. Nye krav til årsrapport og årsregnskap gjelder regnskapsåret 2014. Disse bestemmelsene setter krav til innholdet i årsrapporten.

Leveranse	Tidsfrist	Mottakere
Disponering av tilsagnsfullmakter	1. februar 2015	Tilsagnsdepartementene
Årsrapport 2014	15. mars 2015	Departementene
Årsmelding 2014	15. mars 2015	Departementene
Endelig årsmelding 2014 med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2015	Departementene
Frihetsgradrapport	10. august 2015	NFD
Avviksrapport for 1. halvår 2015	20. august 2015	Departementene
Årsrapport 2015	15. mars 2016	Departementene
Avviksrapport for 2015	I årsrapporten for 2015	
Årsmelding 2015	15. mars 2016	Departementene
Årsrapport for forskningsinstituttene 2015	1. juni 2016	Departementene
Endelig årsmelding 2015 med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2016	Departementene

Nærings- og fiskeridepartementet viser for øvrig til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2015 når det gjelder fellesføringer for Forskningsrådets rapportering.

5.3.1 Årsrapport

Det vises til krav til rapportering knyttet til måloppnåelse og disponering av bevilgninger i vedlegg 1. Årsrapporten skal også inneholde en rapportering for den administrative bevilgningen til Forskningsrådet. Videre skal Forskningsrådet i årsrapporten redegjøre for hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter Likestillingsloven §1a, diskrimineringsloven §3a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven §3.

Årsrapporten for 2015 skal oversendes departementene innen 15. mars 2016. Kopi av rapporten skal også sendes Kunnskapsdepartementet i elektronisk form.

5.3.2 Årsmelding

Departementene ber Forskningsrådet om å sende årsmelding for 2014, inkludert regnskap og hovedstyrets beretning innen 15. mars 2015. Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev sendes departementene innen 15. juli 2015. Det bes om at dokumentene også sendes i elektronisk form.

5.3.3 Tilsagnsfullmakter

Det skal i regnskapsavslutningen rapporteres om disponeringen av tilsagnsfullmakter. Rapporteringen skal vise at tilsagnene er holdt innenfor fullmaktens ramme og forutsetninger. I statsregnskapet skal departementene sende inn oppgaver over utnyttelsen av tilsagnsfullmakter. Departementene som benytter tilsagnsfullmakt ber om at Forskningsrådet innen 1. februar hvert år oversender informasjon som viser hvor mye av tilsagnsfullmakten for foregående år som er bundet opp.

Det gis en tilsagnsfullmakt på 100 mill. kroner, jf. Forslag til vedtak VI, 1 i Prop. 1 S (2014-2015) knyttet til Haldenprosjektet for 2016 og 2017.

5.3.4 Avviksrapportering

Departementene ber om halvårlige rapporter om eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev. Avviksrapportene skal rettes inn mot de mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevene og gi kortfattede begrunnelser for avvikene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 1.5.1. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år

5.3.5 Evalueringer

Forskningsrådet bes rapportere om avsluttede og igangsatte evalueringer.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

I 2015 avholdes det møter for å drøfte årsrapporten for 2014 (styringsmøte), halvårsrapport for 2015 og tildelingsbrev for 2016 (styringsmøte). Forslag til møteplan:

Møte	Dato
Møte om Forskningsrådets årsrapport 2014	Mai 2015
Styringsmøte 1/2015	Juni 2015
Møte om halvårsrapport	August 2015
Styringsmøte 2/2015	November 2015

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjetil K. Jåsund
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

- Mål og delmål
- Rapporteringsliste over styringsparametre 2015

Kopi:

Riksrevisjonen

Helse- og omsorgsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kunnskapsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Olje- og energidepartementet

Samferdselsdepartementet

Innovasjon Norge

Mabit

Patentstyret

SIVA

Rapporteringsliste over styringsparametre

<p>Mål 1: <i>Økt forskning og utvikling i og for norsk næringsliv</i></p>	<p>Delmål: 1.1 Mer forskning i næringslivet. Både i bredden og spiss 1.2 Styrket utbytte fra internasjonalt forskningssamarbeid 1.3 Styrket forskning i tråd med sektorenes og forvaltningens kunnskapsbehov</p>
STATISTIKK PÅ INNSATSAKTØRER	
<p>Beskrivende om støtten Utviklingen i prosjektporteføljen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevilgning til brukerstyrt FoU (mill. kr.) fordelt på program • Antall prosjekter støttet fordelt på Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter fordelt på program • Antall nyoppstartede Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter og bevilgninger til disse • Utvikling i dr. gradskandidater fordelt på program. Det rapporteres spesifikt på utviklingen i Nærings-PhD ordningen, ref pkt om Kunnskapsspredning gjennom samspill nedenfor • Antall norske deltagerbedrifter og antall norske og utenlandske deltakere/virksomheter totalt sett i programmene (- herav SMB) • Antall kontraktspartnere (bedrifter) fordelt på norske og utenlandske • Prosjektvolum og antall prosjekter støttet innenfor miljøteknologi, fornybar energi og energieffektivisering i relevante programmer • Innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN fra næringslivet
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne Samlet prosjektstørrelse Utløsende effekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innsatsaddisjonalitet: Prosjektene finansieringskilder - Forskningsrådets støtte/private midler/andre offentlige midler • Antall/andel nye kontraktspartnere
<p>Målbare resultater Forskningsproduksjon Kommersialisering</p>	<p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker <p>Næringslivsresultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder • Innføring av ny teknologi (i antall bedrifter) •
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill Nettverk Doktorgrader Internasjonal deltakelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andel prosjekter med nettverk (min 2 deltagere) • Andel prosjekter med bedriftsnettverk (min 2 bedrifter) • Antall dr.grader med næringslivsrelevans: antall stipendiater/årsverk/avlagte dr.grader fordelt på kjønn • Nærings-ph.d.-stipendiater/årsverk/avlagte doktorgrader fordelt på bransje og kjønn • Andel prosjekter med internasjonal deltakelse (herav EUREKA-prosjekter, - herav EU-tilknyttede) • Andel utenlandske deltakere i nettverk

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

<p>Mål 2: <i>God ressursutnyttelse og bedre samhandling i forskningssystemet</i></p>	<p>Delmål: 2.1: <i>God sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og internasjonalt forskningssamarbeid</i> 2.2 <i>Ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene</i></p>
STATISTIKK PÅ INNSATSAKTØRER	
<p>Beskrivende om støtten</p> <p>Bevilget beløp Aktører</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andel av bevilgningen som går til internasjonale partnerskap innenfor det enkelte program (Eurostars, Ecsel, Empir, AAL og evt andre) • Basisbevilgning fordelt på de teknisk-industrielle og de marine instituttene. Det bes om rapportering på fordeling av midlene på grunnlag av disse. <ol style="list-style-type: none"> 1. Vitenskapelig publisering 2. Avlagte doktorgrader 3. Internasjonale inntekter 4. Nasjonale oppdragsinntekter • Bevilgning til nukleær virksomhet Bevilgning til Teknologirådet, NTVA
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne Utløsende effekt</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter: Samlet omsetning fordelt på internasjonale inntekter og nasjonale oppdragsinntekter</p>
<p>Målbare resultater</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter og det nukleære:</p> <p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker/siteringer • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill</p> <p>Nettverk Doktorgrader</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter og det nukleære:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall dr.gradsstipendiater/årsverk/avlagte doktorgrader fordelt på kjønn • Antall internasjonale prosjekter (instituttene) • Andel prosjekter med internasjonal deltagelse med bedrifter og institutter • Andel prosjekter med nettverk (min 2 deltagere) • Andel prosjekter med bedriftsnettverk (min 2 bedrifter)

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

<p>Mål 3: Styrket forskningsformidling og innovasjon ved økt kommersialisering av forskningsresultater</p>	<p>Delmål: <i>3.1: God og tilpasset forskningsformidling til offentlig forvaltning og allmennhet og gode læringsarenaer mellom foretak, institutter, UH-sektoren, helseforetakene og offentlig forvaltning</i> <i>3.2: Styrket kommersialisering av forskningsresultater og økt innovasjonsevne og -takt i næringsliv og offentlig sektor</i></p>
STATISTIKK PÅ INNSATSAKTØRER	
<p>Beskrivende om støtten</p> <p>Bevilget beløp Aktører</p>	<p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevilgningstall • Antall norske bedrifter- herav SMB • Utenlandske deltakere • Herav ny som kontraktspartner for Forskningsrådet • Fordelt på kontraktspartnere og deltakere
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne</p> <p>Samlet prosjektstørrelse Utløsende effekt</p>	<p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevilget beløp • Private midler • Andre offentlige midler
<p>Målbare resultater</p> <p>Kommersialisering Immaterielle verdier</p>	<p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker <p>Næringslivsresultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder • Innføring av ny teknologi (i antall bedrifter) <p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitativ vurdering av bruk av midler til informasjonstiltak og forskningsdokumentasjon •
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill</p>	

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

Mål og rapportering

Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt samarbeid

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 1.2 og 2.1 anses som mest relevante for underposten Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt samarbeid. Departementets forventning er at anvendelsen av departementets midler bidrar til å utløse mer forskning i og for norsk næringsliv. Forskningsrådet skal videre bidra til god sammenheng mellom nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid, samt styrket det nasjonale utbyttet fra internasjonalt forskningssamarbeid. Departementet ber om rapportering med fokus på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene for forskningsinnsatsen på disse områdene.

Tilskudd til institutter og annen infrastruktur

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 2.1 og 3.1 anses som mest relevante for denne underposten. Forskningsrådet skal ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene med tanke på å utvikle en hensiktsmessig dimensjonert og innrettet sektor som er relevant og nyttig for næringslivet, i tråd med overordnede forskningspolitiske målsetninger. Departementet ber om rapportering på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene for forskningsinnsatsen på disse områdene.

Kommersialisering og nettverkstiltak

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 2.2, 3.1 og 3.2 anses som mest relevant for denne underposten. Forskningsrådet skal arbeide for økt kommersialisering av forskningsresultater og arbeide for å sikre gode læringsarenaer. Departementet ber om rapportering med fokus på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene på disse områdene.

Andre tiltak

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Midlene fra departementet skal bidra til styrket forskning i tråd med sektorens og forvaltningens kunnskapsbehov, til å utløse mer forskning i næringslivet og til god og tilpasset forskningsformidling til forvaltning og allmennhet. Departementet ber om en kvalitativ vurdering av bruken av midlene på denne underposten.

For SkatteFUNN-ordningen leveres en egen årsrapport. Denne skal foreligge til 1. mai 2015.